

AK PARTİ'NİN AYLIK DERGİSİ TÜRKİYE BÜLTENİ'NDE KADIN SİYASETÇİLER VE KADIN POLİTİKALARININ SUNUMU

Şebnem CANSUN*

Özet

Bu çalışma Adalet ve Kalkınma Partisi'nin aylık yayını Türkiye Bülteni'nde kadın siyasetçilerin, kadın politikalarının sunumu üzerinedir. AK Parti'nin kadın konusuna duyarlılığı vardır ve bu durum Bülten'e de yansımıştır. Bülten başta başkan Erdoğan'ın inkiler olmak üzere siyasetçilerin kadın konusundaki görüşlerini, bu alanda gerçekleştirilen ilerlemeleri, Birleşmiş Milletler'in Kadın Konferansları, dokümanları hakkındaki bilgileri içermiştir. Partililer kadınların sorunları ve çözüm yöntemleri üzerine düzenli bilgi yağmuruna tutulmuştur.

Anahtar kelimeler: AKP, AK Parti, Kadın Siyasetçiler, Parti Dokümanları, Türk Siyaseti

THE PRESENTATION OF FEMALE POLITICIANS AND WOMEN POLITICS IN THE MONTHLY PUBLICATION OF THE JDP, THE TURKEY BULLETIN

Abstract

This paper is about the presentation of female politicians and women politics in the monthly publication of the Justice and Development Party, the Turkey Bulletin. The JDP has always been sensible to the women's problems ever since its foundation, which is also reflected strongly in the Bulletin. The Party's leader Tayyip Erdoğan pays particular attention to the female politicians as well as to the resolution of women's problems. The Bulletin covers the news on Erdoğan's and other politicians' declarations on women's issues, the recent progress made on those issues, United Nations' Conferences in this field, as well as key internationally articles and documents on women. The party members receive regular updates on women's problems and methods on the solutions through the Bulletin.

Key Words: The JDP, Female Politicians, Party Documents, Turkish Politics

---

* Doktora öğrencisi, Grenoble Politik Bilimler Enstitüsü – Fransa

1. Giriş

Bu çalışma 2003 Haziran'da yayına başlayan, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin aylık yayını *Türkiye Bülteni*'nde kadın siyasetçilerin, kadın politikalarının sunumu üzerinedir. Kuruluşundan beri kadın konusuna duyarlılığı olan AK Parti zamanla konunun üzerine iyice eğilmiştir. Burada akla gelen Avrupa Birliği'nin istemleri çerçevesinde, kadın sorununun araçsallaştırması, batının beklentilerinin iç politika malzemesi yapılması, AB ilerleme raporlarında konunun üzerinde çalışılıyor gösterilmek istenmesidir. Mamafih parti başkanı Erdoğan henüz 1987'de Refah Partisi'ndeyken partili kadınların organize edilmesini düşünmüş, partinin Kadın Kolları'nın kuruluşunda (1989) belki de en etkili olmuş kişidir (Arat, 1999: 290). Erdoğan kadın siyasetçilere hep önem vermiştir. Yalnız kadınların karar mekanizmalarına girmesi, ülke kadınlarının sorunlarının çözülmesi gerektiği konusunu artık her zamankinden çok önemsemektedir. Bunda geldiği pozisyon itibariyle Türkiye'de bir şeyleri değiştirebilecek yerde olması etkilidir. Çalışma Bülten'in içeriklerini kolaylık sağlaması açısından senelere, ardından konulara/haberlere ayrılarak incelenmiştir.

2. 2003

2003'te Haziran'da, Aralık'ta kadın konulu haber yoktur. 2003'teki 6 haberin 1'i kız çocuklarının okullaşması, diğer 5'i kadın-siyaset üzerinedir.

Temmuz'da *Haydi Kızlar Okula* haberi *Kız çocukları çiçektir, onları cehaletle soldurmamalım!* alt başlığıyla verilmiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/02/26.htm>). Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik UNICEF'le beraber başlattığı kampanya hakkında bilgilendirmiştir. Ekim'de bakan Güldal Akşit röportajı vardır (*Yeni yüzyüyle sosyal hizmetler*, <http://www.turkiyebulteni.net/05/26.htm>). Bakanlığının konularında konuşmuştur. Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün (KSSGM) taşra birimi yoktur. Bu kurum ve Aile Kurumu teşkilat kanunsuz çalışmaktadır. Bakan "Avrupa Birliği standartlarında sosyal hizmet" hedeflemektedir.

Geri kalan haberler tamamen siyasette kadınlar üzerinedir. Ağustos'ta *Kadınlar Siyasette'de* partinin Kadın Kolları'nı nasıl gördüğü, kolun seçilmiş MYK'sı (Merkez Yönetim Kurulu) vardır (<http://www.turkiyebulteni.net/03/26b.htm>). 2003'te genel başkanlık yetkisiyle Selma Kavaf 3 haftada MYK-MKYK'yı (Merkez Karar ve Yürütme Kurulu) oluşturmuştur. Haberde kolun birimlerinin çalışmaları anlatılmıştır. Kol kadın emeğinin değerlendirilmesi, ürünlerine pazar bulunması, yoksul ailelerin iş, eğitim, sağlık

sorunlarının çözülmesi üzerine çalışmış, siyasetçilerini KA-DER (Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği), CEDAW (Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi) toplantılarına göndermiştir. İleriye dönük kadınlara özel siyaset okulu projesi, engelliler projeleri vardır. MYK üyelerinin kısaca tanıtıldığı haberde, Kavaf'la beraber 13 kişilik ekipteki üyelerin hepsinin üniversite diplomalı, 2 tanesinin bekar, çocuksuz olduğu gözlemlenmiştir (Semih Öyüş, Nebahat Erkök). Kol partinin ana kemiğini oluşturan unsur olarak sunulmuştur. *Adım adım Anadolu'da* başkan Kavaf'la röportajdır (<http://www.turkiyebulteni.net/04/29.htm>). Tüm yurttaki kadın teşkilatını tanımak amacındaki Kavaf'ın önceliği Doğu-Güneydoğu Bölgesi'dir. Kadın nüfusunun 70%'inin okuma-yazması olmadığı, anne-çocuk ölümlerinin çok olduğu bu bölgelerde, kadınlar Kavaf'a göre siyasete uzak değildir (Kalaycıoğlu ve Toprak, 2004: 7-10; Abadan ve Tokgöz, 1994: 713-714). Ancak erkekler onlara yer vermemektedir. Kolun verdiği eğitimler kadınları siyasete çekme amaçlıdır. Partinin Kadın kolları, diğer partilerde olduğu gibi, kadınlara siyaset okulu olma iddiasındadır.

Kasım'da 1'i Kadın Kolları diğeri MYK'nin tek kadın üyesi hakkında, 2 haber vardır. Başbakan Erdoğan Çankırı'da Kadın Kolları il başkanlarına çalışmalarını için teşekkür etmiştir (*Erdoğan'dan kadınlara teşekkür*, <http://www.turkiyebulteni.net/06/28.htm>). Burada Kavaf "Çağdaşlaşmanın kadını ve erkeği ile bütün toplumun kalkınmasından geçtiğinin bilincindeyiz" demiş, yerel yönetimdeki kadın sayısı üzerinde çalışacaklarını söylemiştir (Alkan, 2003: 41; Çitçi, 1989). Kasım'daki diğeri haber *AK Parti'de MYK üyesi bir kadın*'dir (<http://www.turkiyebulteni.net/06/27.htm>). İzmir Milletvekili Nükhet Hotar Göksel Sosyal İşler genel başkan yardımcılığına atanmıştır, MYK'nın ilk kadın üyesidir. Göksel'e göre, atanma partisinin modernliğidir, parti farklılığını yine ortaya koymuştur. Göksel projelerini anlatmış, partisiyle olan gururunu dillendirmiştir.

2003'te Haydi Kızlar Okula Kampanyası kadınların okullaşamama sorunuyla ilgilenmiştir. Bakan Akşit 1, MYK'dan Nükhet Hotar Göksel 1, başkan Kavaf 3 haberdedir. Kadın Kolları'nın MYK'sındaki siyasetçilerin isimlerinin verildiği haberi saymazsak, 2003'te başka kadın siyasetçi adı yoktur. Kolun kuruluşu, başkan Kavaf'ın çalışmalarına yer verilmiş, Kadın Kolları bilgileri partililerin kafasına zerk edilmeye başlanmıştır. Kol kadınlara siyaset okulu olma iddiasındadır. Başbakan kolu önemsemiş, kadınların siyasetini desteklemiştir.

3. 2004

2004'te 5 ay (Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Temmuz'da) kadın politikası/kadın siyasetçi haberine rastlanmamıştır. 11 habere rastlanırken, en çok başkan Kavaf (4), bakan Akşit (3), Emine Erdoğan (3) haberdendir. Senenin belki de en önemli haberi, Ocak'ta *Kadın Kolları: Önce kalite...*'dir (<http://www.turkiyebulteni.net/08/30.htm>). Kol "AB standart uyumunun... İSO 9001-2000 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi"ni almış, doküman sisteminde belirli kontrole, istatistiksel değerlendirmeye geçmiştir" (AK Parti Genel Merkez Kadın Kolları Başkanlığı, 2004).

Kadına aile içinde 3 defa değinilmiştir. Haziran'da *4. Aile Şurası* vardır (<http://www.turkiyebulteni.net/13/29.htm>). Başbakan toplumların sorunlarında "çözüm adresinin aile olduğunu" söylemiştir. Haber kadınların ailedeki yerine üzerinedir. Burada bakan Akşit "aile yapısına katkıda bulunan" programcıya plaket vermiştir, açıklaması yoktur. Ailede kadının durumuyla ilgili Akşit'i içeren diğer haberler *Çocuk ve Şiddet* (<http://www.turkiyebulteni.net/15/26b.htm>), *Kimse sahipsiz kalmayacak*'tir (<http://www.turkiyebulteni.net/19/20.htm>). İlkinde, TBMM'de yapılmış Çocuk ve Şiddet toplantısı vardır. Akşit dayacağı tecrübeleyen çocuğun yetişkinliğinde aynı usulü uyguladığından bahsetmiştir. İkinci haberde, "On yıldır teşkilat yasası olmadan hizmet veren Aile Araştırma Kurumu ile Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü çıkarılan yasa ile artık resmi bir statüye [kavuştuğunu]" anlatmıştır. Akşit'e göre, yasanın çıkması partinin kararlılığının işaretidir. Bakanlıkta oluşturulan "Şiddeti Önleme Platformu", kadına ve çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi çalışmalarından bahsetmiştir. Tüm yurttan "şiddet gören çocuk ve kadınların tespiti" için genelgeler gönderilmiş, 2004'te "BM Nüfus Fonu, Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığı, tiyatro sanatçıları" işbirliğiyle "Kadına Karşı Şiddete Son" kampanyası başlatılmıştır. Kadın konusu yalnız değil, çocuk/aile konularıyla ele alınmıştır.

Kadınların muhtaçlara yardımıyla ilgili 3 haber vardır (Ka-Der, 2002: 33). *AK Parti Kadın Kolları kimsesiz çocuklara sahip çıkıyor*, Ramazan'da Kadın Kolları üyelerinin, milletvekili eşlerinin Sincan Çocuk Yuvası'na ziyaretlerini, Emine Erdoğan'la vekil eşlerinin "ihtiyaç sahibi ailelere iftar [ziyaretlerini]" anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/18/31a.htm>) (Sözen, 2006: 269). *Yaşlılarımızı unutmamak'ta* Yaşlılar Koordinasyon Merkezi'nin faaliyetlerinden bahsedilmiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/18/27b.htm>). Yaşlılara göz taraması yaptırılmış, konferanslar verilmiştir. Bakan Akşit, Sosyal İşler başkanı Göksel'in aralarında bulunduğu grup düzenlenen eğlencelere

katılmıştır. *Milletvekili eşlerinden yardım amacıyla kermes'te* Emine Erdoğan'ın konuşmasına yer verilmiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/19/29a.htm>).

Bire bir kadın siyasetçilerle ilgili 4 haber vardır. *Haydi kızlar okula...* Şanlıurfa'da başlatılan kampanya hakkındadır, Emine Erdoğan'ın kısa açıklamasını içermiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/17/12b.htm>). *Kadın Kolları'nda Kongre takvimi işliyor* kongreleri “demokrasi örneği” görmüştür (<http://www.turkiyebulteni.net/16/29.htm>). Başkan Kavaf'a göre kongreler siyasetin yaşanarak öğrenildiği süreçlerdir. *Yerel yönetimde Kadın Şurası'nda* başbakan Erdoğan kadınların “siyasetteki yerinin beklenen düzeyde olmadığını [söylemiştir]” (<http://www.turkiyebulteni.net/17/30.htm>). Kadın bakışının özellikle yerel yönetimdeki önemine değinerek kadınlara: “[Ş]ehirlerimizin, ilçelerimizin, beldelerimizin şefkatle yoğrulmuş bir insani duyarlılığa ihtiyacı var” demiştir. Kavaf AB üyeliği yolundaki adımlarından, Haydi Kızlar Okula Kampanyası'ndan, töre-namus cinayetleri yasalarından bahsetmiştir. *AB yolunda Cumhuriyet kadını'nda* başkan Kavaf Tanzimat'la başlayan batılılaşma sürecini AB adaylığıyla birleştirmiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/19/30.htm>). Kadınların seçme-seçilme haklarını alışı, ilk dönemlerdeki parlamenter sayılarını verdiği açıklamada, kanuni değişikliklerden, CEDAW'dan, KSSGM'nin, DIE'nin Toplumsal Yapı ve Kadın İstatistikleri Şubesi'nin, Çok Amaçlı Toplum Merkezlerinin açılmasından, “siyasal ve toplumsal yaşamda ilk” kadınlardan bahsetmiştir. Kavaf'a göre “AK Parti MKYK ve MYK'sında da kadının adı vardır” ve çalışmalara devam edilecektir.

2004'te AK Partili kadınlar kimsesizlere, yoksullara, yaşlılara sahip çıkmıştır. ISO Kalite Belgesi almaları, kongrelerini yapmaları önemlidir. Aile Araştırma Kurumu'nun, KSSGM'nin yasa problemi çözülmüştür. Bakan Akşit açıklamalarında kadınları aile içindeki pozisyonlarında anlatmıştır. Başbakanın yerel yönetime kadın bakışı katmak gereği açıklamaları kadın siyasetçiye destek anlamında bilgilendiricidir. Önceki senede görülmemiş olan, Emine Erdoğan'ın Kadın Kolları aktivitelerine desteğidir.

4. 2005

2005'te her ayda kadın siyasetçiler/konusu vardır. 3 ayda (Nisan, Temmuz, Eylül) 1'den çok, toplamda 20 haber görülmüştür. 2005'te kadın bakan değiştiğinden, haberlerin bir kısmında Güldal Akşit bir kısmında Nimet Çubukçu vardır (*Kabinede nöbet değişimi*, <http://www.turkiyebulteni.net/26/17a.htm>). 2 kadın siyasetçi bu

durumu “bayrak yarışı/değişimi” görmüştür. Değişimin neden olduğu belirsizdir.

Kadınlarımızın Seçme ve Seçilme Hakkını Alışlarının 70. Yıldönümü'nde kadınların durumuyla ilgili ayrıntılı bilgi vardır (<http://www.turkiyebulteni.net/20/33.htm>) vardır. Burada Atatürk'ün kadınlara verdiği önemden bahsedilmiştir. Kadına seçme-seçilme hakkının verilmesi, ilk dönem meclisindeki sayısal durumları anlatılmış, kadının çocuk yetiştirmekteki, rejimdeki rolüne değinilmiş, adeta seçme-seçilme hakkına liyakat nedeni açıklanmıştır. Kadınların siyasetine engelleyici olarak baba-koca izni, okuma-yazmasızlık, temel eğitimsizlik, parti aidatları, yol masraflarını ödeme güçlüğü, ev sorumluluklarıyla parti çalışmalarının uyumsuzluğu sayılmıştır (Tekeli, 1989: 18-26; TÜSIAD, 2001: 41-44; Say, 1998: 128-130; Talaslı, 1996: 45-49; Kirkpatrick, 1974: 9). Kadın kolları “kadınlarımızın siyasi bilincinin yükseltilmesine katkı sağlamak bizim görevimizdir” demiştir. İktidarın kadınlar için yaptıkları anlatılmıştır. Anayasa’da kadın-erkek eşitliği üzerine 10. madde değişmiş, TCK’da töre cinayetlerinde ceza indiriminin kaldırılmış, aile mahkemeleri kurulmuş, 50 binden çok nüfuslu belediyelerde sığınma evi açma zorunluluğunun getirilmiş, doğum izinleri artırılmış, Aile Araştırma Kurumu ile Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü’nün yasalarının çıkarılmıştır. Başbakanın açıklamasında “Kadına karşı, kızlarımıza karşı ayrımcılık yapmak ırkçılıktan çok daha ilkel bir davranıştır” demiştir. Erdoğan’ın bu sözü tekrarlar partinin mottosu haline gelmiştir. Kadınların siyasete katılmamasının nedenlerinin ayrıntılandırılması olumludur. Ama kadın konusunun kadın siyasetçilerce dillendirilmemesi, parti başkanınca verilmesi bir anlamda cinsiyetçidir.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü’ne denk gelecek şekilde Bülten’de Kadın Kolları’nın hazırladığı *Birleşmiş Milletlerde Kadın Çalışmaları ve Türkiye Raporu* vardır (<http://www.turkiyebulteni.net/22/32.htm>). BM anayasasının kadınlarla ilgili maddelerinden, BM’in Kadınlar Konferansları’ndan (1975 Mexico City, 1980 Kopenhag, 1985 Nairobi, 1995 Pekin, 2000 New York), CEDAW’dan (1979) bahsedilmiştir. CEDAW’in 6 ana bölümü, İhtiyari Protokol’ü hakkında bilgiler, ülkelerin 4 yılda 1 ilerleme raporu sunma zorunluluğu açıklanmıştır. 2005’te Türkiye raporunu bakan Akşit 12 kişilik heyetle sunmuştur. “Komitede en çok soru yöneltilen... konular... şöyle [sıralanmıştır]: töre-namus cinayeti, mal rejimi, türban, bekaret testi, sığınma evleri, etnik farklılıkların algılanışı, stk'lara katılım, aile içi şiddet, korunma tedbiri, güvenlik güçleri ve yargı mensuplarının eğitimi, medyada kadın, kadınların siyasete katılımı, istihdam” (Kadın Çalışmaları Dergisi Aile İçi Şiddet Özel Sayısı, 2007). Partililer BM’in kadın konusuna verdiği önemle

aşınlaştırılmıştır. Ayrıca 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Akşit'in kısa açıklamasını, BM kadın konusunda dokümanlarını içermiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/22/27.htm>). Haberde kadınların durumlarının iyileştirilmesiyle ilgili kanuni değişikliklere, CEDAW'ı (1986), İhtiyari Protokol'ü (2000) Türkiye'nin imza tarihine, 2005'te Kadın Konferansı Pekin+10'un yapılmasına, son dönemde namus cinayeti konusundaki yasa değişimlerine yer verilmiştir. Ayrıca AB adaylığının bu konuya eğilimde Türkiye'ye destek vereceği belirtilmiştir.

Erdoğan siyasetteki kadınlara desteğini örneğin *Kadın Kolları Trabzon Kongresi'nde* de göstermiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/21/29.htm>). Başbakan kadınları “farklılık ve güzellik” yaratmaları için siyasete davet etmiştir (Halimi, 2001: 36; Akal, 1994: 114-115). Başkan Kavaf “kadınlara toplumda ve siyasal yaşamda hak ettikleri yeri alma konusunda çaba göstermeleri çağrısında [bulunmuştur]”. Gaziantep milletvekili, Kadın Kolları teşkilat başkanı Fatma Şahin “başbakanın çizdiği ufka yürüme zamanı” olduğunu, Trabzon kol başkanı Ayfer Uzunalioglu “kadın teşkilatı olma bilinciyle hareket [ettiklerini]” söylemiştir. Trabzon'da üç aday başkanlık için yarışmış, Mimar Safiye Seymenoğlu kazanmıştır. Haberde *Kadının siyasetteki rolü* alt başlığında MYK üyesi, Sosyal İşler başkanı Nühket Hotar Göksel'in Eskişehir il kol başkanlığında kadınlara seçme-seçilme hakkının verilmesinin 70. yıldönümü panelindeki konuşması vardır. Göksel kadınların siyasete girmesi gereğine, kadınlar siyasete girdikçe siyasetin güzelleşeceğine parmak basmıştır: “Kadınlarımızın titizliği ve annelikten kaynaklanan sabırlı vakur tavırları siyasete çok zengin bir boyut kazandıracaktır. Siyaset kadınlara güzelleşecek, zenginleşecektir” demiştir. Hem Erdoğan hem Göksel'in anlattığı kadın bakışının farklılığı, kadının hayata, siyasete zenginlik katacağı fikri önemlidir.

Kadın Kolları Ankara Kongresi'ni başbakan, eşi, 3 erkek bakan desteklemiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/22/28a.htm>). Erdoğan'ın iktidar icraatları hakkında konuşmasına yer verilmiş, kısaca “Kadınlardan siyasete ilgi duymalarını, partinin bir süre sonra yapılacak il kongrelerindeki ana kademe seçimlerinde de aday olmalarını [istediği]” belirtilmiştir. Başkan Kavaf “Siyasette bir tarafın çoğunluğunun hissedilmesi bir eksikliktir. Hepimiz insanız ama hayatı kendi kimliklerimizle algılarız. Bu algıların talepler oluşturarak siyasi partiler kanalıyla ülke yönetimine aktarılması gerekir” diyerek kadınların siyasette olması gereğini açıklamıştır. Habere göre, eski kol başkanı Nurdan Şanlı yeniden seçilmiştir. Başkan aday sayısı hakkında bilgi verilmemesi, belki de tek adayla kongre yapıldığını, başkanlığın tekelleşmesini anlatmaktadır. Başbakanın kongrede bulunması desteği açısından önemlidir.

Kadın Kolları İstanbul Kongresi başbakanın katılımıyla yapılmış, başkan Ayfer Yaman olmuştur (<http://www.turkiyebulteni.net/23/29.htm>). Burada Erdoğan kadınlara seslenmiştir: “Hanımların etkili olmadığı bir siyasi hareketi sadece renksiz ve derinliksiz bulmakla kalmıyor, demokrasinin temsil kabiliyeti bakımından da sakıncalı ve sağlıksız buluyorum. Hanımlarımıza şunu hatırlatmak istiyorum; dayatmalarla, zorlamalarla siyasette katılımcılık olmaz. İstiyorum ki, hanım kardeşlerimiz, gönüllerinin derinliklerinden gelerek siyasetin içerisinde yerlerini alsınlar”. Bu sözler kotanın parti tüzüğünde olmadığı ancak yönetimce desteklediğinin açıklamasıdır. Erdoğan kadınsız siyaseti “renksiz ve derinliksiz” tanımlamıştır. Haberde İstanbul Kadın Kolları başkanı Ayfer Yaman’ın açıklamalarına değil genel başkan Selma Kavaf’ınkilere yer verilmiştir. Kavaf “Kadın ve erkek, hayatı birlikte şekillendiriyor. Siyasette bunun tek taraflı olması eksiklidir. Kadın Kolları siyaset okulu gibi olmalı, teşkilat yapısı buna göre şekillendirilmelidir” demiş, kadınları siyasete bu basamaktan başlamaya özendirmiştir. Ayrıca, İstanbul İl başkanı Mehmet Müezzinoğlu “[T]ürkiye'nin medeniyet projesinde kadınların mutlaka önde yer almaları lazım. Bizim seçimlerdeki başarımızın temelinde de kadınlarımızın fedakarca yaptıkları çalışmalar yatıyor” demiştir. Sözler, kadınların partiye emekte bulunduğu için seçilmeyi hakkettiklerinin düşünüldüğü şeklinde yorumlanabilir. Başkan seçilen Yaman’ın başkalarıyla yarışıp yarışmadığı, seçimin hakkaniyeti belirsizdir.

AK Parti Kadın Kolları Genel Kongresi'ne Doğru Kadın Kolları’nın kuruluşu hakkındadır (<http://www.turkiyebulteni.net/24/30.htm>). Başkan Kavaf Erdoğan’ca atanmış, MKYK, MYK seçiminde Erdoğan’ın desteğini görmüştür. Haber Kadın Kolları’nın kongrelerini “demokrasi örneği” olarak adlandırmıştır. Haberde kadın-siyaset konusunda yapılmış bir araştırma vardır. “Boğaziçi Üniversitesi’nde yapılan bir araştırmaya göre ülkemizde siyasetle ilgilendiklerini belirtenlerin oranı erkeklerde %34.4, kadınlarda ise %18.6’dır... Türkiye’de kadınların siyasete az sayıda yer almalarının sebepleri sorulduğunda katılımcıların %65.1’i, kadınlara siyasette fırsat verilmediğini belirtmiştir. Bu oran kadınlar arasında %74’tür.” Araştırmayı hazırlayanlar, yöntem hakkında bilgi yoktur. Ancak açıklamalara göre kadınlar siyasete girmeyi düşünmekte, halk da desteklemektedir. Öyleyse çözüm kadınları teşviktedir. Haberde uzun mesafe koşularında olduğu gibi siyasetteki kadınlar için “kulvar farkının” gözetilmesi gereğinden bahsedilmiş, ancak kotaya gönderme yapılmamıştır. Bu durumda kulvar farkının nasıl aşılacağı belirsizdir. Partinin kadınlar için yaptığı hukuki değişikliklerden bahsedilmiş, bakan “Güldal Akşit’in TBMM’de

kadın-erkek eşitliği komisyonunun kurulması için kanun teklifinin [hazırladığına]" yer verilmiştir.

Ak Parti Kadın Kolları 1. Olağan Büyük Kongresi başbakan Erdoğan, eşi, bakan Akşit, 6 erkek bakan, yurt içi-dışından milletvekillerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/25/29.htm>). Başbakana göre kongre “devrim niteliğindedir”, “yeni siyaset anlayışının” kanıtıdır. “Nüfusun yarısını oluşturan kadınları dışlayan siyasetin, siyaset olamayacağını söylemiş, “[K]adın Kolları olarak Türkiye’de AK Parti’nin ulaştığı noktaya hiçbir parti ulaşmış değil” demiştir. Parti kendini kadın siyasetçiler konusunda diğer partilerden ayrıcalıklı yere oturtmaya çalışmaktadır. Başkan Kavaf “[K]adınlarımızın analitik düşünme yetenekleri ve satır aralarını okuma duyarlılığı siyasetimizi zenginleştirecek ve böylelikle siyasetin gri rengi gökkuşağı renklerine doğru çevrilecektir.” demiş, Erdoğan’a desteği için teşekkür etmiştir. Kavaf büyük ihtimal tek aday olarak yarışarak, yeniden seçilmiştir.

2005’te 2 kadın şurası yapılmıştır. *2. Kadın Şurası-AK Parti İstanbul Kadın Kolları’nda* Emine Erdoğan, bakan Çubukçu, eski Bakan Akşit, İstanbul milletvekili Halide İncekara, Kadın Kolları Başkanı Kavaf, Avrupa Parlamentosu’ndan Kadın Hakları Raportörü Emine Bozkurt katılmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/26/29a.htm>). Emine Erdoğan kadına karşı ayrımcılığın gerekçesi olamayacağını vurgulamış, “Temel değerlerimizi koruyarak, çalışarak, üreterek, insanlığın onuruna sahip çıkarak var olmaktan başka önümüzde yürüyecek bir yol yoktur” demiştir. “Temel değerleri koruma” fikri muhafazakar değerleri, kadınların aile görevlerini bırakmadan iş hayatına katılmasını çağırılmaktadır. Haber Kadın Kolları’nın İsveç’e gidişine, kongre sonucu seçilen genel merkez kol MYK üyelerine yine yer vermiştir.

2. Yerel Yönetimlerde Kadın Şurası’nı Genel Merkez Kadın Kolları düzenlemiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/28/28.htm>). Kolun il başkanlarını, yerel yönetim sorumlularını toplayan aktiviteye başbakan Erdoğan, bakan Nimet Çubukçu, 3 erkek bakan, milletvekilleri destek vermiştir. Erdoğan “Siyaseti kadınsız düşünemeyiz... Hayatı yarım algılamak kesinlikle yanlıştır... Türkiye’nin malum gelenekleri var. O gelenekleri bir kenara koyamıyor... Bunun için sizlere çok çok büyük görevler düşüyor.” demiştir. Ayrıca “siyasetin sadece parlamento içinde yapılmadığını, sadece belediyelerde, meclislerde yapılmadığını söyleyen Başbakan Erdoğan, parti yürütme ve yönetim kademelerinde yapılanların da siyaset olduğunu [vurgulamıştır]”. Açıklama geleneklerin kadınların siyaset yapmasına yarattığı engelleme, kadınların yalnızca milletvekili seçilmeyi siyasetten sayması konularında bilgilendiricidir. Partinin yerel yönetimlerden sorumlu genel başkan yardımcısı Nihat

Ergün'ün, başkan Kavaf'ın açıklamalarına yer vermiştir. Ergün "Kadın eli, şehir ve ülke yönetimlerine değdikçe, ülke ve şehirler daha güzel olacaktır. Kadının aklının, merhametli yüreğinin yönetim kademelerinde daha çok olması gerekir" demiş, Kavaf kadınların her alanda mücadelede olduğunu, katılımcı yönetim istediklerini söylemiştir.

Ayrımcılıkla mücadele konferansı'nı Genel Merkez Kadın Kolları düzenlemiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/23/31b.htm>). Emine Erdoğan "[k]adınlarımızın politikada, iş hayatında, ekonomik alanda çok daha fazla yer alması gerektiğine inanıyorum. Bunu başarmak zorundayız" demiştir. MYK üyesi Nükhet Hotar Göksel kadınların hak ettikleri yerde olmadıklarından, fırsat eşitliğinin sağlanma gereğinden, başkan Kavaf "kadınlara yönelik yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi noktasında kadınların talepkar, mücadeleci ve girişimci olması [gerektiğinden]" bahsetmiştir. Toplantıya TBMM başkanı Bülent Arınç'ın eşi Münevver Hanım da katılmıştır. Açıklaması olmasa da Münevver Arınç Bülten'de ilk defa geçmiştir.

Yurt dışı bağıntılı 2 haber vardır. *AK Parti Kadın Kolları İsveç'te*, Stockholm'de "Avrupa Birliği Sürecinde Kültürel Tartışmalar - Kadının Toplumdaki Rolü" toplantısına katılan eski bakan Akşit, başkan Kavaf, başkan yardımcıları Betül Keskin, Sema Özdemir'den bahsetmiştir (Berktaş vd., 2004) (<http://www.turkiyebulteni.net/26/29b.htm>). Haber Genel Merkez Kadın Kolları'nın yeni MYK üyelerinin isim, görevlerine yer vermiştir. *Dünya Kadınlarının Sorunları Pekin'de Tartışıldı* BM'in Pekin+10 toplantısını anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/28/27a.htm>). Bakan Çubukçu Türkiye'nin AK Parti iktidarında kadın konusu ilerlemelerini açıklamıştır. Anayasa'daki eşitlik tanımını değişmiş, devlet eşitlik için gerekli yükümlülükleri alma zorunluluğunu sahiplenmiş, CEDAW ulusal mevzuat üstünde kabul edilmiştir. Çubukçu yasal düzenlemelerin gerçekleştirildiğini, artık uygulamaların gerektiğine dikkat çekmiş, çalışmalarına devam edeceklerini söylemiştir. Haber Türk heyetine, heyetten başka bir isme yer vermemiş, bakana odaklanmıştır.

İlçe ve il başkanları eğitim programı, Genel Merkez Kadın Kolları'nın ilçe-il kadın kollarına verdiği eğitimi anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/29/56.htm>). 1 haftalık eğitim teşkilat başkanlarına "AK Parti'nin siyasal kimliği, teşkilat yapısı, çalışma yöntem ve prensipleri hakkında" hazırlanmıştır. Kavaf eğitimlerin verimine, tekrarının gereğine işaret etmiştir. Genel başkan yardımcısı Hayati Yazıcı kadın siyasetçilere "teşkilatçılık ve muhafazakar demokrat kimliği" üzerine konuşmuştur. Önceki sayıda geçen 2. Yerel

Yönetimlerde Kadın Şurası'nın sonuçları tekrarlanmıştır. *Teşkilat Haberleri* alt başlığında, Antalya, Niğde ve Kuşadası Kadın Kolları'nın çeşitli kişi/ailelere maddi destekte bulunduğunu belirtilmiştir. Antalya İl kol başkanı Ayşe Güliz Yılman'ın çocuklarını okutmakta zorlanan ailelere desteği, Niğde il kol başkanı Fatma Büyükkaktaş'ın çeyizini hazırladıkları genç kız hakkındaki açıklamaları vardır.

Kadın Kolları Kasım'da teşkilat aktivitelerini bildirmiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/30/30.htm>). Bakü'deki konferansa Milletvekili Semiha Öyüş, MKYK'dan Öznur Çalık, Genel Merkez Kadın Kolları başkan yardımcılarında Sema Özdemir, Hamiyet Yıldızbaş'ın gittiği anlatılmıştır. Toplantının bir NATO toplantısı olduğu içerikten anlaşılmaktadır. Öyüş "Parlamentoda Kadın Temsili", yapılan hukuki düzenlemeler, Öznur Çalık "Yönetim Kademelerinde Kadın Temsili" üzerine konuşmuştur. Toplantıda NATO'nun cinsiyet üzerine çalışacak birim kurması gereği sonucuna varılmıştır. Yurttan haberler de vardır. Genel Merkez Kadın Kolları, bakan-milletvekilleri eşleri Ramazan'da yardımlar düzenlemiş, İzmir kolu, başkanı Gülsüm Satoğlu direktifinde bir şehidin ailesine maddi destek vermiş, Haydi Kızlar Okula Kampanyası'nın kazandığı kız çocukları gözetiminde tutmuş, CEDAW'in kabulünün 20. yılının kutlamasını yapmış, Ordu il kolu yaşlılar evi ziyaretinde bulunmuş, Samsun il kolu başkan Birnur Şahinoğlu önderliğinde Ramazan yardımları gerçekleştirmiş, iftar vermiştir. Yurdun değişik şehirlerinden kadın kolu il başkanlarının isimlerinin öne çıkmıştır.

Kadın ve Kalkınma, "İslam Kalkınma Bankası'nın organizasyonu ve AK Parti Kadın Kolları'nın ev sahipliğinde gerçekleştirilen 2'inci Akil Kadımlar Toplantısı'[nı]" anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/31/29.htm>). Başbakan Erdoğan, Emine Hanım, kadın ayrımcılığının dinde yeri olmadığını anlatmışlardır. Başbakan "Evet, İslam toplumlarında kadınların sıkıntıları vardır, çözüm bekleyen sorunları vardır, topluma katılımlarının önünde engeller vardır. Ancak bu sıkıntıların bir kaynağı din zannedilen törelerdir, dinin kendisi değil. Başka bir kaynağı da sosyal ve ekonomik düzen çarpıklığıdır. Kaldı ki kadının kalkınma sürecine dahil olma, toplumsal hayata katılma sorunu sadece bizim ülkelerimizin bir sorunu değil, bütün dünyanın sorunudur... Kadına karşı ayrımcılık, ırkçılıktan daha yanlış, daha tehlikeli ve daha ilkel bir anlayıştır" demiştir. Emine Erdoğan benzeri açıklamalarla, "tarihsel ve geleneksel değerlerin, kadınların toplumsal hayattan soyutlanmalarının mazereti ve gerekçesi kabul edilemeyeceğini [kaydetmiştir]". Burada sorununun partice İslam'dan değil törelerden kaynaklandığının kabulü önemlidir.

Ayrıca 4 kısa haber vardır. *Değişen dünyada gelişen hizmet anlayışı* içerinde bakan Akşit, MYK üyesi Nükhet Hotar Göksel'in bulunduğu partililerin özürlerle ilgili çalışmalarını içermiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/23/30.htm>). Akşit açıklamasında özürlerle ayrımcılığa uğrayamayacağı konusuna değinmiştir. *Milletvekili eşleri yoksulların yanında*, bir hastanenin Kanserli Çocuklar Servisi'ne olan ziyareti, ev ziyaretlerini, kermesleri, yardım paketlerini, eğitime destek organizasyonlarını anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/25/28a.htm>). İsim olarak enerji bakanı Hilmi Güler'in eşi Mehtap Güler belirtilmiştir. *AK Parti İzmir İl Teşkilatı'ndan Kredi Kartı Kullanma Semineri* haberi organizasyonun Kadın Kolları'nca yapıldığını, kol başkanı Gülsüm Satoğlu tarafından sunulduğunu anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/27/30.htm>). Kadın Kolları il başkanlarının Kızılcahamam'da bulunduğu kısaca geçmiştir.

2005'te Bülten'de en çok gecen kadın siyasetçiler Güldal Akşit (8), başkan Kavaf (7), Emine Erdoğan (5), Nimet Çubukçu (3), Nükhet Hotar Göksel'dir (3). 3 kadın milletvekili Fatma Şahin, Halide İncekara, Semiha Öyüş 1 haberde, geri kalanların 2'si eş durumundan, 3'ü MYK/MKYK'dan, 3'ü il kol başkanı toplam 8 kadın siyasetçi, 1'er haberdedir. Emine Erdoğan'ın birinci kadın sıfatıyla kadın problemine eğilmesi önemlidir. Atatürk'ün kadının seçme-seçilme hakkına desteğinin sahiplenilmesi, AK Parti'nin merkez değerlerini kabulünün kanıtıdır. Kadınların siyasete girmesi renk, tamamlayıcı unsur olarak görülmekte, gerek siyasete girememe gerekse diğer sorunlarının temelinde gelenekler suçlanmaktadır. Erdoğan "Kadına yapılan ayrımcılık ırkçılıktan beterdir" sözünü tekrarlamıştır. Kadın Kolları 2005'te kongrelerini gerçekleştirmiş, bu durum devrim olarak adlandırılmış, kadın teşkilatının başka hiç bir partide böyle güçlü olmadığı söylenmiştir. Oysa il, genel başkanlık kadın kolları başkanlarının seçimlerinin çoğunda tek adayla kongreye gidildiği, bu koltukları tek elde olduğu intibası vardır. Kadın Kolları yurt dışı gezilerinde bulunmuş (i.e. Azerbaycan, İsveç) siyasette kadın konusunda görüş alış-verisinde bulunmuştur. BM'in Kadın Konferansları, CEDAW hakkındaki bilgiler verilmiş, partililer konunun önemiyle tanıştırılmıştır. Milletvekili, bakan eşleri de, kol aktivitelerine dahil veya ek olarak özellikle yardım amaçlı faaliyetlerde bulunmuştur. 2005 Bülten'in çıkışından beri ilk defa her ay kadın haberlerine yer veren yıldır.

5. 2006

2006'da Mayıs dışında her ayda kadın konusu ve/veya kadın siyasetçilerle ilgili habere rastlanmış, toplamda 15 haber sayılmıştır.

Teşkilattan Haberler, Kadın Kolları'nın yurttta neler yaptığını anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/33/28.htm>). Adıyaman il kol başkanı Meliha Akbaş, “Bayramlıksız Çocuk Kalmasın” sloganıyla yardım organizasyonu düzenlemiştir. Çorum kol başkanlığı giysi yardımı yapmış, Nevşehir il kolu özürülüler kanununu halka anlatmış, Gaziantep il kol başkanı Özlem Müftüoğlu Eğitime Destek Kampanyasını desteklemiş, Siirt kol başkanı Emine Erdoğan çocuk yuvası ziyareti düzenlemiş, Güler Demir öncülüğündeki milletvekili eşleri Eğitime Destek Kampanyası'na katılmışlardır. Anlatılan organizasyonlar siyasetçi kadınların eğitimi üzerine değil, tamamen maddi destek üzerine halka yardım faaliyetleridir. *Sizlerle Birlikteyiz'de* de teşkilat haberleri vardır (<http://www.turkiyebulteni.net/40/25.htm>). Antalya'da kol il başkanı Ayşe Güliz Yılmaz, Samsun'un İlkadım Beldesi'nde kol başkanı Neriman Pala, Van Erciş kol başkanı Belgin Albayrak, Isparta il-ilce kolu ekipleri halkın sorunlarını dinlemiş, parti hakkında bilgilendirmiştir. Ayrıca Bursa İznik kolu yangından ziyan gören bir aileye yardım etmiş, Erzurum Dadaşkent Belde kol başkan yardımcısı Hatice Göktaş ve arkadaşları Filistin ve Lübnan'a yardım düzenlemiştir. Burada kadın kol başkanları haberleri Bülten'e yansımış, başkan Kavaf'la milletvekillerinin haber tekelinin kırılmıştır.

Medeniyetler İttifakında Kadının Rolü bakan Çubukçu, Emine Erdoğan, 2 erkek bakan, başbakanın olduğu organizasyondur (<http://www.turkiyebulteni.net/33/27.htm>). Başbakana göre kadınlar “Kadını özel alana hapseden, kamu alanından dışlayan, cinsiyet ayrımcılığına dayalı baskıcı ve tutucu anlayışlar medeni olamaz”. Türkiye'deki kadınların siyasi, hukuki haklarıyla ilgili “Şu andaki mevcut durumdan memnun değilim. Yapılacak ilk seçimde AK Parti olarak bu konuda çok önemli bir sıçramayı gerçekleştireceğiz” demiştir. Burada artık motto haline gelmiş kadın ayrımcılığı-ırkçılık benzetmesini kullanmış, eklemiştir: “Hiçbir töre, hiçbir gelenek, hiçbir anlayış insanın insana karşı şiddet kullanmasının mazereti, gerekçesi olamaz... [K]adınlarımızın hayatın her alanında olduğu gibi siyasette de daha fazla temsil edilebilmelerinin sağlanması, demokrasimizi daha da güçlendirecektir”. Bakan “Mehmet Aydın... din açısından kadın ve erkeğin eşit olduğunu, ancak toplumlarda böyle olmadığını [kaydetmiştir]”. Bakan Çubukçu, “Dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan sorunlar nasıl hepimizin sorunu oluyorsa, çözümleri de sadece erkeklerin değil, kadınların da ortak katkısı ve işbirliğiyle gerçekleşecektir” demiştir. Haber Avrupa Parlamentosu'ndan Emine Bozkurt'un, Pakistan Başbakanı'nın Başdanışmanı Nelofar Bakhtiar'in tek cümlelik açıklamalarına, Emine Erdoğan'ın verdiği kokteyle

değınmiştir. Kadının karar alma sürecine katılımı medeniyetin şartı olarak belirlenmiştir.

Üçüncü Kuruluş Yıldönümümüzü Kutladık'ta, 5 erkek bakan, bakan Çubukçu, başbakan ve eşinin katılımıyla, Kadın Kolları'nın kuruluş seneyi devriyesi kutlaması vardır

(<http://www.turkiyebulteni.net/34/29.htm>). Başbakan “Genelde bütün dünyada, özelde Müslüman toplumlarda kadının toplumsal hayata katılımı, üretim süreçlerine dahil olması ile ilgili bir sorun vardır, hiç kimse bu sorunu bize özgü bir sorun olarak görmesin... Bize göre sorun, adalet sorunudur... Kadına karşı ayrımcılık, kız çocuklarını temel haklarından mahrum bırakmak, kadını üretim sürecinden dışlamak, bizim kültürümüzde, bizim medeniyet anlayışımızda bir cahiliye geleneğidir” demiştir. Erdoğan'a göre kadınlar sosyal, ekonomik ve siyasi hayata daha çok katılmalıdır. Özellikle siyasete girişleri ülkeyi “daha güçlü kılacaktır”. Başkan Kavaf uzun soluklu mücadelelerine devam edeceklerini söylemiştir. Burada teşkilat haberleri de vardır. Antalya il kolu “Etkili İletişimin Temel Faktörleri” semineri vermiş, başkan Ayşe Güliz Yılman “Kadınlarımızın da siyasette daha aktif ve daha etkin rol oynamaları açısından bu semineri gerçekleştirdik” demiştir. Kazakistan'dan Türk Halkları Medeniyetleri Vakfı Yöneticileri genel merkez kadın kollarını ziyaret etmiş, MYK üyeleri Necati Çetinkaya, Nükhet Hotar Göksel'den bilgi almıştır. Kocaeli il kolu, teşkilat eğitimi programı düzenlemiş, Selma Kavaf kadın-siyaset üzerine, Gaziantep Milletvekili Fatma Şahin “töre cinayetleri, kadının toplumsal hayattaki rolü ve ülke gündemi” üzerine konuşmuştur. Kocaeli İl kol Başkanı Hülya Nerkiz “Biliyorsunuz Kadın Kollarının iki hedefi var. Bir; siyasette okul olmak, yani aktif siyasi hayata hanımları hazırlamak, iki; bu okulda eğitim görürken toplumun yüzde 50'sini oluşturan kadınlara ulaşmak, onlarla bire bir iletişim kurarak AK Parti icraatlarını taşımaktır” demiştir. Haberlerin belki de en ilginçi, Kazakistan'dan genel merkez kadın kollarını ziyarete gelen heyete bilgi veren grupta başkan Kavaf'ın adının geçmemesidir.

8 Mart Dünya Kadınlar Gününü Kutladık'ta organizasyona başbakanın, eşinin, bakan Çubukçu'nun, 3 erkek bakanın desteği anlatılmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/35/30.htm>). Başbakan Erdoğan iktidarın kadın konusunda yaptıklarını anlatmış, karşıtlarına sitemde bulunmuştur. “Özgürlüklerin yaygınlaştırılmasını istiyorsak öncelikle zihinlerin, düşüncelerin özgürleştirilmesini savunmalıyız. 'Sen benim düşüncelerimi, ideolojik dünyamı paylaşıyorsan ben senin yanındayım' mantığının egemen olduğu bir anlayış değil, 'benim değerlerimi ister paylaş, ister paylaşma, sen de kadınsın, o zaman senin de haklarını savunmakla kendimi görevli addediyorum' diyen bir anlayıştan yanayız” demiştir. Kavaf fırsat eşitliğinin vatandaşlık hakkı

olduğunu söylemiş, “kadınların... kadın ve anne olarak siyaset yapması gerektiğine inanıyoruz.” demiştir. Panelin başkanı MYK'dan Nükhet Hotar Göksel'dir. *Kadın Kolları'ndan Suriye'ye Ziyaret* alt başlığında Baas'ın davetlisi grupta başkan Kavaf, Aydın milletvekili Semiha Öyüş'ün olduğu belirtilmiştir. Açıklamasıyla başbakan başörtüsü sorununu Bülten'de ilk defa sahiplenmiştir.

2006'da yaşlılar ve sosyal dayanışmayla ilgili 3 haber vardır. *Ankara İl YKM'de Yaşlı Sorunları Konuşuldu*, Nükhet Hotar Göksel'in ve Genel Merkez Yaşlılar Koordinasyon Merkezi başkanı, milletvekili Nevzat Doğan'ın katıldığı organizasyonu anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/32/33.htm>). Göksel her ilde merkezlerinin olduğunu söylemiştir. 3 Aralık Dünya Özürlüler Günü münasebetiyle “Türkiye Sakatlar Konfederasyonu tarafından Ankara'da düzenlenen ‘Avrupa Birliği Sürecinde Özürlüler’ konulu programa” eski bakan Akşit'in katıldığı belirtilmiştir. *Birinci Sosyal Dayanışma Kongresi* Genel Merkez Kadın Kolları'nın organizasyonudur, 3 erkek bakanın katılmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/37/29.htm>). Kolun sosyal işler başkanı Ayşe Keşir, başkan Kavaf partinin sosyal politikalarını anlatmıştır. *Teşkilattan haberler* başlığında, Konya il kol başkanı Fatma Ünver'in organ bağışi kampanyası açıklamalarına, Trabzon il kol başkanı Safiye Seymenoğlu'nun çocuklara diş taraması açıklamasına değinilmiş, Genel Merkez Kadın Kolları'nın sosyal politika eğitim toplantısı anlatılmıştır. *İkinci Bahar* Yaşlılar Koordinasyon Merkezi ve Sosyal İşler Başkanlığı'nın düzenlediği sergi üzerinedir. Açılışı bakan Beşir Atalay, MYK'dan Nükhet Hotar Göksel yapmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/42/37.htm>). Göksel “büyükleri yılda bir gün değil, her gün hatırlamak gerektiğini” söylemiş, onlara desteklerini anlatmıştır.

Yurt dışı bağlantılı 2 haber vardır. Temmuz'da *Kosova Adalet Partisi'nden Kadın Kolları'na Ziyaret'te* heyetin önce Kadın Kolları'na ziyareti, Kavaf'ın sunumunu dinlediği, sonra başbakan, içlerinde bakan Çubukçu da olan diğer bakanlarla görüştüğü, Emine Erdoğan'ın bayan milletvekillerine yemek verdiği belirtilmiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/38/29.htm>). Temmuz'un diğer 2 haberinde İzmir'deki kolun Aydın milletvekili Semiha Öyüş, il kol yönetim kurulundan Seher Sarıarslan'ın jüride olduğu Siyaset ve Kadın konulu yarışması, İstanbul il kolunun 5. Olağan Danışma Meclisi Toplantısı vardır. Toplantıya bakan Çubukçu, eski bakan Akşit, başkan Kavaf, İstanbul kol başkanı Ayfer Yaman katılmıştır. Burada Yaman “ana kademe yönetiminde yer alan kadın üyelerin, ağırlıklı kadın kollarından sağlanmasının kadın kollarının başarılı çalışmasının bir göstergesi olduğunu” söylemiş, başkan Kavaf kolun çalışmalarını değerlendirmiştir. *Alman Kadın Parlamenterlerden AK*

Parti'ye Ziyaret “Federal Almanya Göç ve Uyumdan Sorumlu Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Maria Böhmer ile Alman Hıristiyan Birlik Partileri CDU-CSU'nun kadın parlamenterleri”nin partiyi ziyaretini anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/41/28.htm>) Görüşmelere eski bakan Akşit, Gaziantep milletvekili Fatma Şahin, Aydın milletvekili Semiha Öyüş, başkan Kavaf, kol MKYK'sından Sema Ramazanoğlu, kol MYK'sından Sema Özdemir katılmış, kadınların Türkiye'deki, kadın siyasetçilerin AK Parti'deki durumu hakkında misafirleri bilgilendirmiştir. Genel Merkez MYK'sından Nihat Ergün “[T]ürkiye'de de kadınlara çok önem veren, kadının siyasetteki rolünü her geçen gün artıran, artırma kararlılığında olan bir başbakan var” demiş, partisine kadın konusundaki inancını anlatmıştır. *Teşkilat Eğitimi Toplantısı Yapıldı* alt başlığıyla kolun kendi içinde verdiği eğitimi anlatmıştır. Başkan Kavaf, Genel Merkez Kadın Kolları teşkilat başkanı Leyla Betül Küçük eğitimde sunum yapmıştır. Almanya'dan parlamenterler AK Parti kadın koluyla bağlantıdadır.

Ağustos'ta *Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddete Hayır* kampanyası vardır (<http://www.turkiyebulteni.net/39/23.htm>). Başbakanın Resmi Gazete'de yayınladığı genelgeden, Meclis'te töre cinayetlerini araştırma konusunda oluşturulan komisyondan bahsetmiştir. Buna göre “çalışmalarda koordinasyon görevi çocuğa yönelik şiddet konusunda Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, kadına yönelik şiddet ve töre/namus cinayetleri konusunda ise Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilecektir”. Komisyon başkanı Fatma Şahin analizler hakkında bilgilendirmiş, namus temizlemek suçundan cezaevinde bulunan erkeklerin pişmanlığını anlatmıştır. Şahin “Biz muhafazakar bir toplumuz ve en önemli değerimiz aile” demiş, kadına yapılan şiddetin hiç bir inançla, kültürle bağdaşamayacağını açıklamış, başbakanın hassasiyetinin ilerlemeler sağlattığını eklemiştir. Görüldüğü gibi, partinin amacı kadın sorunlarını muhafazakar değerleri kaybetmeden çözümlenektir.

Başbakan Erdoğan'dan öğrencilere müjde: burslar artıyor başbakan ve bakan Çubukçu'nun Gazi Kız Öğrenci Yurdu'na ziyareti üzerinedir (<http://www.turkiyebulteni.net/42/24.htm>). Erdoğan Haydi Kızlar Okula Kampanyası hakkında bilgilendirmiş, milletvekili seçilme yaşının 25'e indirildiğini belirterek kızları siyasete çağırmıştır. Haber kadınların siyasete girişinin desteklenmesi açısından önemli olmakla birlikte, içerikte kadın bakanın konuşmasına yer verilmemiş olması dikkat çekicidir.

Kadının etkin olmadığı bir toplum eksik sayılır (<http://www.turkiyebulteni.net/42/20.htm>), MKYK'dan gazeteci Ayşe Böhürler'in başbakanla röportajıdır. Röportaj muhafazakar demokrat

bir partinin kadın konusunu sahiplenmesinin, başbakanın bu konudaki hassasiyetinin öneminin altını çizerek başlamıştır. Başbakan partinin kuruluşundan beri “kadının siyasette ve sosyal yaşamda yer alması” konusunu önemsediklerini, kurucular arasına 11, MKYK’ya 5 kadın aldıklarını anlatmıştır. Erdoğan’a göre muhafazakar partide siyaset yapmak kadın için görece kolay olabileceken kadınlar yeterli ilgiyi göstermemektedir: “Çok sayıda kadını siyasete katmak istiyoruz, ama gelemiyorlar. Şartları olgunlaştırmaya, oluşturmaya çalışıyoruz, ya evinden müsaade alamıyor veyahut da hazır olmadığını iddia ediyor ya da siyasetin zaman sınırı tanımayan çalışmaları onları bu noktada siyasetten uzaklaştırıyor, kaçırıyor. Tüm bu sıkıntılara rağmen yılmadık ve yılmayacağız da... Sözlü olarak verdiğim talimatta ana kademe yönetimlerde kadın sayısının yüzde 20 civarında olması için büyük teşviklerde bulundum”. Başbakan kota desteğinden değil, sözlü talimatından bahsetmiş, Parlamento’daki kadın sayısından mutsuzluğunu ifade edip seçimlerde sayıyı yükseltme sözü vermiştir. AB kriterlerinin desteğini, Anayasa’ya giren eşitlikle ilgili 10. maddeyi anlatmıştır. Erdoğan’a göre kadınların en büyük sorunu cehalettir. Haydi Kızlar Okula Kampanyası’yla okullaşamayan yedi yüz bin civarında çocuğun yüz seksen binini kazandıklarını, konunun takipçisi olacaklarını açıklamıştır. KSSGM’nin yasasını çıkardıklarını, CEDAW’ı aktifleştirdiklerini anlatmıştır. İslam Konferansı Ülkeleri’yle İstanbul’da kadın konusunda bir toplantı organize ettiğini, örgütün gençlik kolu gibi, kadın kolu olması gerektiğini anlatmıştır: “İslam dünyasında kadın, olması gereken yere henüz getirilmiş değil. Bunun başarılması lazım... Yanlış gelenekler varsa bunlardan kurtulmak, doğruyu yakalamak lazım... Burada önemli olan, esasa ters düşülmesin! Bütün bunlar tabii ki bilimsel müzakerelerle olmalı” demiştir. Ayrıca kadına yönelik şiddet, töre cinayetleri konusunda indirimsiz cezalandırmaya geçişi, bununla ilgili genelgesini anlatmıştır. Kadın konuk evi sayısının arttırıldığını, asıl dileklerinin ailelerin şiddet yaşamaması olduğunu anlatmıştır. Röportajını Türk kadınının Müslüman kimliğine vurguyla bitirmiştir: “İnanıyoruz ki, Müslüman Türk kadını uluslararası platformlarda, siyasette, sosyal hayatta bütün etkinliklerin içinde yerini alacaktır... Kadının etkin olmadığı bir toplumda eksiklik vardır. Bu, siyasette de sosyal yaşamda da böyledir”. Açıklamalar kadınları desteklemekle beraber Türklükten çok Müslümanlık kimliğine, sorunu aşmada Müslüman ülkelerle iş birliğine gönderi yapmıştır.

Duvarların Arkasında Kadın Fotoğrafları 14 Müslüman ülkedeki kadınlar hakkında 3 yıl çalışıp belgesel hazırlayan Ayşe Böhürler’le röportajdır (<http://www.turkiyebulteni.net/43/32htm>). Müslüman kadının dine göre ikinci sınıf olduğu fikri hakkında, 11 Eylül sonrası önyargılarını kırma, tek tip Müslüman kadın olmadığını

anlatama dileğinde bir belgeseldir bu. Kadın sorunu olarak Böhürler “önce yoksulluk ve savaş”ı saymıştır. “Bunların ardından eğitim, şiddet, kadın karşıtı gelenekler, siyasi baskılar” vardır. Türkiye’nin diğer ülkelerden farkı konusunda, Osmanlı İmparatorluğu döneminde kadınların hak istediklerini, ilk hukuki düzenlemenin 1917 Aile Kararnamesi olduğunu, Atatürk’ün batılı ülkelerle aynı zamanda kadınlara haklar verdiğini anlatmıştır. Türkiye’nin “Demokratik yapı” ve “özgür bir sivil toplum” ayrıcalığına sahipliğini belirtmiştir. Yapılan belgeselin Türki Cumhuriyet kadınları değil, Müslüman ülke kadınlarıyla üzerine olması bir anlamda Böhürler’in ilgi odağının dinin etkileri üzerine olduğunu anlatmaktadır.

2006’da 23 kadın siyasetçi Bülten’dedir. Bunlardan bakan Çubukçu 6, MYK üyesi Nükhet Hotar Göksel 5, başkan Kavaf 5, Emine Erdoğan 4, milletvekilleri Fatma Şahin 3, Güldal Akşit 3, Semiha Öyüş 3, MYK’dan Ayşe Böhürler 2, Antalya kol başkanı Güliz Yılman 2 defa, geri kalanlar 1 defa geçmiştir. Başbakan kadın sorununa eğilmiş (7 haber), Bülten’de ilk defa kadınların başörtüsü sorununu sahiplenmiştir. Siyasetçi kadınlara destekte tüzük kotasına değil, sözel desteğe inanmıştır. AK Parti kadın sorununun çözümünde diğer Müslüman ülkelerle karşılaştırma, fikir değişimine gitmiş, Türk kimliğini vurgulamamıştır. Kadın siyasetçilerin aktivitelerinde yardım amaçlı organizasyonlar göze batmış, kolun yurt dışı bağlantıları gözlemlenmiştir.

6. 2007

Ocak’ta, Temmuz’da kadın konusuna rastlanmamıştır. Seçim dönemi nedeniyle Ağustos-Aralık arasında Bülten çıkmamıştır. Kadın/kadın siyasetçi konusunda 13 haber vardır.

Kadınlar ve medya üzerine 2 haber dikkati çekmiştir. *Kadının medyada temsil sorunu* “Dr. Zeynep Karahan Uslu ile Avrupa Akdeniz Parlamenter Asamblesi’ne sunulan Medya ve Kadın raporu” hakkında röportajdır (<http://www.turkiyebulteni.net/45/26.htm>) (Uslu, 2007: 96-102). Karahan “Basın Kanunu’ndaki kadının cinsel sömürsünü engelleyen düzenlemeler” üzerine konuşmuş, STK aracılığıyla bilinçlendirme planı hazırladıklarından bahsetmiştir. *Medya ve Siyasette Kadının konumu* Şanlıurfa’daki kolun düzenlediği konferansı anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/48/39.htm>). MYK’dan Edibe Sözen, başkan Kavaf katılımı belirtilmiş, Sözen’in açıklamasına yer verilmiş, il başkanı (Mehmet Ekinci), il kol başkanı (Gülender Açıanal) ismen geçmiştir. Bu durum MYK’nın parti başkanına en yakın pozisyon olmasıyla, hiyerarşiyle, ya da partililerin MYK’nın yeni üyesi Sözen’i tanımaları için özellikle gerçekleştirilmiş olabilir. Şanlıurfa’nın Kadın Kolları’na Ankara’dan destek vardır.

Ama adeta Ankara'nın arkasında kalması kaydıyla destek vardır. Sözen, “siyasetteki temsiline bakıldığında, çağdaş demokrasilerde kadınlara ne veriliyorsa Türkiye'de de aynısının olduğunu” söylemiştir. Açıklaması eyleme dönük bilgi içermemiştir.

Amacımız şiddeti fikren ortadan kaldırmak “Sosyal Hizmetlerden Sorumlu bakan Nimet Çubukçu AK Parti iktidarının kadın ve çocuk başlığı altında getirdiği yenilikleri *Türkiye Bülteni'ne* [anlatmıştır]” (<http://www.turkiyebulteni.net/45/17.htm>). Çubukçu sözlerinde başbakanın genelgesini takdir etmiş, Genel Kurmay, İç İşleri Bakanlığı, Diyanet, özel sektörle ortak çalışmalarını anlatmıştır. Çubukçu'ya göre “[Kadın konusunda] Atatürk'ten sonra ikinci parlak dönem” yaşanmaktadır. Anayasa'nın 10. ve 90. maddesi, İş ve Türk Ceza Kanunu değişiklikler, KSSGM'nin teşkilat yasasının çıkması, İKÖ ve EUROMED toplantılarının gerçekleştirilmesi önemlidir. Yine şiddetle ilgili, Nisan'da milletvekili, “TBMM Çocuklarda ve Gençlerde Artan Şiddet Eğilimini Araştırma Komisyonu Başkanı” Halide İncekara *Gençleri sorun değil, çözüm olarak görüyoruz* röportajındadır (<http://www.turkiyebulteni.net/47/23.htm>). İncekara'ya göre şiddetin nedeni zayıflayan aile değerleri, aileden alınmamış değerlerin okulda da öğrenilememesidir. “Değerlerde aşınmalar... Korku, ayıp, günah, tedirginlik gibi hisler [zayıflamasıdır]”. İncekara'ya göre partinin iktidarında şiddet gösteren çocuk sayısı artmamış, ama parti “[O]rtadaki durumu ölçülebilir, sayılabilir hale [getirmiştir]”. Şu andaki kötü durum “devraldıkları acı tablodur”. Partinin gerçekleştirdiği sosyal yardımlaşma konularından, Çocuk Esirgeme Kurum'undaki düzenlemelerden, muhtaçlara çocuk başına verilen para yardımının yükseltilmesinden, sakatlık aylığı verilmeye başlanmasından bahsetmiştir. Açıklamaları muhafazakar değerler içermiştir.

Mart'ta kadınlar üzerine 4 haber yakalanmıştır. Bunlardan 2'si değişik kadın yaşantıları üzerinedir. *Haydi Kızlar Okula Kampanyasıyla Okuluna kavuşan Kilvanlı Zeynep Bartuk* Harran'da başbakanla eşinin başlattığı kampanyadan faydalanan kız öğrenci hakkındadır (<http://www.turkiyebulteni.net/46/35.htm>). Anadolu Lisesi'nde yatılı okuyan Bartuk kampanyayla hayatının değiştiğini söylemiş, ekonomik durumum, çevre, dedikodular, yüzünden babasının daha önce onu okula göndermediğini anlatmıştır. Bu haber UNESCO'yla beraber götürülen Kampanya'nın ilerlemeleri hakkında bilgi vermiştir. “Dört yıldır kararlılıkla yürütülen kampanya ile bugüne kadar 223 bin kız çocuğu okulla [buluşturulmuştur]”. *Türkiye'de kadın olmak*'ta 7 ayrı alanda çalışan kadının hayat deneyimlerine, kadın sorunlarını algılarına yer verilmiştir. Yasemin Bilici Şanlıurfa'da yöresel işler el emeği merkezi sahibidir. Nüket Yetiş, TÜBİTAK başkanıdır. Emine Dikici, Tarımsal Kalkınma

Kooperatifi başkanıdır. Dilek Hanif modacıdır. Çiçek Derman el sanatları bölümü öğretim üyesidir. Son olarak bakan Çubukçu'ya yer verilmiştir. Bakan açıklamasında “Kadın haklarını Türkiye'nin temel sorunlarını aşmasında ... çözüm yolu olarak gören hükümetimiz... birçok düzenlemeyi hayata geçirmiştir” demiş, çalışmalarına devam edeceklerini belirtmiş, kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutlamıştır. Haber kadınların hayatı kadın olarak algılamaları üzerine olup Bülten'de yer bulması konuya verilen önemi anlatmıştır.

Kadınlarımızın insan hakları için sessiz devrimler yaptık partinin kadın sorunlarına yaklaşımını anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/46/34.htm>). Haber önceki sayılarda belirtilen anayasadaki değişikliklerden, seçimlerde ve parti yönetimindeki kadın adaylara destekten bahsetmiştir. *Töre cinayetlerine dur dendi* alt başlığında, “Cumhuriyeti tarihinde ilk defa bir Başbakan bu konuda bir genelge yayınladığı.. [yasada] töre cinayetlerinde öldürmenin hafifletici [unsurlarının]” izalesi anlatılmıştır. Ayrıca Meclis'te “Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılması ve Önlenmesi Komisyonu” kurulmuş, medya, STK, üniversiteler beraber çalışmaya başlamıştır (T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2006). *Kadına karşı şiddete son* alt başlığı, yeni TCK'nin çıkarıldığını ve “kanunun etkin uygulanması amacıyla İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı tarafından çeşitli tarihlerde genelgeler [yayınlandığını]” anlatmıştır. Sığınma evlerinin açılmasından, Haydi Kızlar Okula Kampanyası'ndan, kadın girişimcilere destekten bahsedilmiştir. Son olarak başbakanın “kadına karşı cinsiyet ayrımcılığı yapmak ırkçılıktan daha ilkel bir durumdur. Çağdaş, modern ve özgürlükler ülkesi olmanın en önemli koşullarından biri bu sorunun çözülmesiyle mümkündür” sözlerinin dahil olduğu, kadınların dünya kadınlar gününü kutlama açıklaması verilmiştir. Kadın konusu partinin politika malzemesidir, konu hakkında çalışmalar partililerle halkın takdirine sunulmaktadır. Başlıkta kullanılan “devrim” ifadesi yapılanların büyüklüğüne, belki de Atatürk dönemiyle karşılaştırılabilirliğine, dikkat çekmektedir.

Bir gününüz değil her gününüz dünya kadınlar günü olsun, dünya, ülke kadın gerçekliklerini içermiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/46/32.htm>). Dünyadan kadın durumu üzerine sayısal bilgi verilmiştir. Türkiye'de sorun “yasalardan değil, ekonomik ve kültürel [şartlardır]”. “Türkiye'de 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre, toplam nüfusun yüzde 12.5'i okuma yazma bilmiyor. Kadınlarımızın yüzde 37.2'si ilkökul, yüzde 7.4'ü orta ve dengi okul, yüzde 10.6'sı lise ve dengi okuldan mezun oluyor. Eğitim gören 100 kadından ise sadece 4 tanesi yükseköğrenim görüyor. En yüksek okumaz yazmazlık oranı yüzde 39 ile Güneydoğu'da

görüldükçe, bunu yüzde 35 ve yüzde 21 ile Doğu ve Karadeniz bölgeleri izliyor... Eğitimde Türkiye'nin hedefi, 2010 yılına kadar kız ve erkek çocuklar için okullaşma oranını yüzde 100'e [ulaştırmaktır].” Başkan Kavaf açıklamasında “kadınların dünyalarının genişletilmesi, zenginleştirilmesi” gereğine dikkat çekmiştir. Kadınlar hakkındaki verilerin sunumu partilileri konu üzerinde düşünmeye itmektedir. Ayrıca *Başbakan Erdoğan'ın Dünya Kadınlar Günü mesajı* “Kadına karşı ayrımcılık ırkçılıkla eş değerdedir.. Başbakan... cinsiyet ayrımcılığının her türlüşünü cahiliye töresi olarak görüyoruz” dedi” kalın harfleri, alt başlığıyla verilmiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/47/15.htm>). Erdoğan, Çubukçu'nun Nevşehir'de yaptığı “Toplumsal Yaşamda Kadınlarımız” paneline katılmıştır. Erdoğan “Cinsiyet ayrımcılığını, ırkçılığı, kabileciliği kabul etmiyoruz... Kadın ve ailenin gücünü milletimizin gücü olarak kabul ediyoruz... Cinsiyet ayrımcılığının her türlüşünü biz cahiliye töresi olarak görüyoruz” demiş, “kadınların metalaştırılmasına ve istismar edilmesine karşı” çıkmıştır. Haber Çubukçu'nun, başka bir siyasetçinin açıklamalarına yer vermezken, başbakanın sözleri içerik açısından önceki sunumlarının tekrarı şeklindedir.

Genel Merkez Kadın Kolları Yerel Yönetimler Başkanlığı'nın kadın, Bülten'e *AK Parti 3. yerel yönetimlerde kadın şurası* adıyla yansımıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/47/30.htm>). Başbakan “Hayatın her alanında kadınları başlarının tacı olarak gördüklerini vurgulayarak ‘Bunu elbette merkezi ve yerel siyaset de dahildir’” demiştir. “Türk siyasetinin kadın inceliğine, zekasına, nezaketine çok ihtiyacı olduğunu dile getiren Başbakan Erdoğan, bazı derneklerin “kota verilsin” söylemlerini ise doğru bulmadığını ifade [etmiştir]”. Erdoğan'a, AK Parti'ye göre “siyaset tıpkı sosyal hayat gibi kadımla erkeğin birlikte yaptığı, ürettiği bir uğraş”tır. Çeşitli kademelerde çalışan kadın siyasetçiler emekleriyle, hak ettikleri için o görevlere gelmişlerdir. AK Parti felsefe olarak “Yapay şekilde, zorlama gayret”le kadın sayısını arttırmakla ilgilenmemektedir. Ayrıca partide kadın bakışıyla siyaset yapan kadına ihtiyaç vardır. Başbakan “Bu siyasette kadınlarımızın ruhlarıyla, enerjileriyle, fikirleriyle, hassasiyetleriyle, hedefleriyle birlikte bulunmalarını Türkiye için son derece gerekli ve önemli olarak görüyoruz” diye konuşmuş, kadınları siyasete çağırmıştır. Haber başkan Kavaf, İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, yerel yönetimlerden sorumlu genel başkan yardımcısı Nihat Ergün'ün kısa açıklamalarına yer vermiştir. Kavaf “dünyada yaşanan değişim sürecinde kadının önemine işaret [etmiştir], bakan Aksu kadın konusundan çok partinin gerçekleştirdiği yerel yönetimler reformundan bahsetmiştir. Ergün partinin “ana kademelerinde kadın sayısının her geçen gün [arttığını]... [söylemiştir]. Ergen'e göre, belediyelerdeki kadın sayısının mutlaka artırılması gerekir. *Kadın*

politikalarında yeni açılımlar ise Parti Sosyal İşler Başkanlığı'nın düzenlediği Seçime Doğru Kadın Politikalarımız toplantısını anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/48/37.htm>). Katılımcı ismi/açıklamasında yalnızca MYK'dan Hotar Göksel, Avrupa Parlamenti Emine Bozkurt geçmiştir. Göksel kadınların eğitim düzeyiyle işgücüne katılımı arasındaki doğru orantıyı, dünyadaki gelir-mal dağılımındaki cinsiyet eşitsizliğini anlatmıştır. Burada Emine Bozkurt'tan durum tespitleri, AK Parti'ye övgü de vardır.

Yeni Meclis'le ilgili 2 haber vardır. 23. Dönem meclisin ilk *secimi* başkan, başkanlık divanının seçilmesini anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/51/08.htm>). Burada kadın siyasetçi olarak katip üyelere rastlanmıştır: Fatma Kotan (Ağrı), Canan Candemir Çelik (Bursa), Fatoş Gürkan (Adana). *TBMM'de kadın milletvekili rekoru* yeni milletvekilleri hakkındadır (<http://www.turkiyebulteni.net/51/07.htm>). AK Parti “Cumhuriyet tarihinde en fazla kadın milletvekili çıkararak parti” olmuştur. 66 AK Partili kadın adayın 30'u Meclis'tedir. Seçimlerde 59 kadın Meclis'e girmiş, kadın vekillerin erkek vekillere oranı 9%'a çıkmıştır. Öznur Çalık (Malatya), Aşkın Asan (Ankara), Fatma Kotan (Ağrı), Nursuna Memecan (İstanbul) açıklamalarında kadınların seçilmesinden değil Parti'nin bu kadar çok oy almasından, halkın partiye güveninden bahsetmişlerdir. Ayrıca *MYK'nın yeni üyeleri* Haluk İpek, Hüseyin Tanrıverdi'nin atanmasını anlatırken Tanıtım ve Medya sorumlusu Edibe Sözen, Sosyal İşler sorumlusu Nükhet Hotar Göksel'in isimleri geçmiştir (<http://www.turkiyebulteni.net/51/14.htm>).

Son olarak, kadınların anneliği, ailedeki rolü üzerine 2 haber vardır. *Azim ve sevginin hikayesi* engelli kızıyla verdiği hayat mücadelesi anlatılan bir anneyle röportajdır (<http://www.turkiyebulteni.net/48/34.htm>). Meşakkatli durumda Tanrı'ya sığınan anne, ülkede ilk defa özürülüler kanunu geçiren başbakanı teşekkür etmiştir. *Toplumun temeli kadın ve aile haberi* partinin kadın konusunda gerçekleştirdiklerini anlatmıştır (<http://www.turkiyebulteni.net/49/43.htm>). KSSGM, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü'nün teşkilat yasaları çıkartılmış, Kadına Karşı Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi” Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'yla beraber gerçekleştirilmiş, Kadın Konukevi sayısı 8'den 19'a çıkmış, töre cinayetleri hakkında başbakan genelge yayınlamış, cinayetlerin hafifletici unsurları kaldırılmış, kadın girişimcilere destek verilmiştir.

2007'de Bülten partilileri kadınların dünya ve Türkiye'deki durumunun sayısal verileriyle, Uluslararası Af Örgütü'nün kadına karşı şiddet raporuyla aşinalaştırılmıştır. Çeşitli kadın hayatlarına yer verilmiş, kadınların dünya görüşü anlatılmıştır. Partinin kadınlar için yaptıkları “sessiz devrim” olarak adlandırılıp adeta Atatürk dönemine

gönderme yapılmıştır. Destek kapsamında siyasetçi kadına tüzük kotası geçmemiş, Haydi Kızlar Okula ve Kadına Karşı Şiddete Hayır Kampanyalarına, yasal düzenlemelere yer verilmiştir. Seçimin ardından başkanlık divanı seçimlerinde kadınlar ancak katip üye olabilmıştır. 2007'de 14 kadın siyasetçi Bülten'dedir. En çok bakan Çubukçu (3), başkan Kavaf (2), milletvekili Fatma Kotan (2) geçmiş, geri kalan 11 siyasetçi (8'i milletvekili olmak üzere) 1 haberde bulunmuştur. Başbakan, desteğiyle, 3 haberdedir.

7. 2008

Fatma Şahin'in *İkinci Kadın Devrimini Yaşıyoruz* röportajı senenin ilk kadın siyasetçi haberidir (<http://www.turkiyebulteni.net/52/29.htm>). Şahin'e göre AK Parti'nin kadın hareketinin Türkiye'de benzeri yoktur. Teşkilat yapılanması güçlüdür. Parti kuruluşunda, siyasetteki erkek egemen yapı görülmüş, kurucular kuruluna yüzde 25 kadın alınmıştır (Arat, 1989: 17-18). Üç milyon üyenin bir milyonu kadın olup “ana kademelerde 3 Kasım seçimleri öncesi yüzde 1.5 olan kadın oranını yüzde 15'lere” çıkartılmıştır. Şahin'e göre, bu ilerleme Erdoğan'ın her toplantısında kadın sayısını artırmaya verdiği destek sayesinde. Milletvekili Kadın Kolları başkanlarının il başkanlarıyla beraber çalışmasını “Türk siyasetinde önceden görülmemiş” kabul etmektedir. 2009 yerel seçimlerinde de kadın siyasetçi sayısında AK Parti sıçrama planlamaktadır. Şahin'in siyaset yapmak isteyen kadınlar konusundaki gözlemi kadınların “siyasete milletvekilliğinden başlamak [istemesi]” üzerinedir. Oysa “kendi mahallesi, beldesi, ilçesinden siyasete girmesi, bu süzgeçlerden geçip üste çıkması daha sağlıklı [olacaktır]”. AK Parti Kadın Kolları, AR-GE Başkanlıkları Siyaset Akademisi eğitimi yapmayı, 8 Mart'taki Uluslararası Yerel Yönetimler Şurası'na, Avrupa'dan yerel siyasetteki başarılı kadınları çağırmayı ön görmekte, AK Parti 2008'de kadın istihdamını arttırmayı hedeflemektedir. Berlin merkezli Avrupa İstikrar Girişimi (ESI) sivil toplum kuruluşuna göre AK Parti iktidarının kadın yaklaşımı Atatürk döneminden sonraki “İkinci Kadın Devrimi” niteliğindedir. Şahin'in açıklamaları gerçekleri içerse de parti propagandası özelliğindedir. Siyasete kadın bakışı katılması, Meclis dışında da siyaset yapılabileceği fikri önceden başbakanca, diğer partililerce dillendirilmiş fikirlerdir.

8. SONUÇ

2003 Haziran'da yayına başlayan *Türkiye Bülteni* günümüze dek incelendiğinde 32 kadın siyasetçi görülmüş, en çok adı geçen siyasetçi Kadın Kolları genel başkanı Selma Kavaf olmuştur (18 defa).

Daha sonra 12 defayla Emine Erdoğan ve bakanlar Güldal Akşit-Nimet Çubukçu, ardından genel merkez MYK üyesi, milletvekili Nükhet Hotar Göksel (10) gelmiştir. Milletvekilleri Fatma Şahin 5, Semiha Öyüş 4 haberde yer alırken, geri kalan siyasetçiler 2 veya 1 defa Bülten'dedir. Burada tıpkı gazetelerde olduğu gibi Kadın Kolu genel başkan(ları)nın, kadın bakanın ve başbakanın eşinin adeta haberleri tekellerine almasından bahsedilebilir. Bu kişiler hiyerarşi gereği daha çok açıklama yapan kadınlar olmuş, yayın organları da çalışmalarına özel ilgi göstermiştir. Başbakan Erdoğan ise aynı dönemde toplamda 20 defa kadın sorunları hakkında konuşmuş, konuya özel desteğini vermiştir.

Çalışmada AK Parti'nin yayın organı *Türkiye Bülteni*'nin kadın konusuna her sayıda daha çok önem verdiği gözlemlenmiştir. Bülten'de Kadın Kolları'nın kuruluş süreci, başkan Kavaf'ın teşkilatının üzerine eğilişi, kolun tüm yurttaki zengin yapılanması, demokratik kongre gerçekleştirilmeleri konusu tekrarlarla işlenmiştir. Kadın Kolları, diğer partilerde olduğu gibi, kadınlar için siyaset okulu olma iddiasında olup özellikle Doğu-Güney Doğu'daki kadınların siyasallaşması konusunu önemsemektedir. ISO Kalite Belgesi olarak, yurt dışı bağlantıları kurarak kendini geliştirme, bu yolla kendini kendine, partisine, çevreye karşı kanıtlamaktadır. Yurttan teşkilat haberlerine baktığımızda kadın siyasallaşmasından çok muhtaçlara yardım amacıyla çalışan bir dernek havası sezilmektedir. Bu yardım görevi kolun yanında, milletvekili/bakan eşleri tarafından da gerçekleştirilmektedir. Çeşitli illerin Kadın Kolları başkanlarının açıklamalarına Bülten'de yer verilmesi, başkan Kavaf, milletvekilleri dışındaki kadın siyasetçilerin de görünür kılınması açısından önemlidir. Bülten'in kadınlara ayrılan kısmında BM dokümanlarından CEDAW, İhtiyari Protokol gibi dokümanların, Kadın Konferansları'nın isim, nitelikleri tekrarlanmakta partililer kadınlar konusunda spesifik bilgiyle tanıştırılmaktadır. Birinci kadın Emine Erdoğan Kadın Kolları'na, başbakanla beraber veya ayrı, desteklemektedir. Bu destek başbakanın kendi desteğiymişçesine algılanmakta, önemsenmektedir. Kadın Kolları'nın kongrelerin demokratikliğinden bahsedilse de çoğunlukla yarışan başkan adaylarından bahsedilmemesi tek adayla kongreye gidildiği, parti genel başkanlıklarında olduğu gibi, koltukta tekelleşme intibası yaratmıştır. Ayrıca kol siyaset okulu iddiasındaysa da, buradan çıkarak seçilme şansı yakalamak kolay mıdır, işte asıl önemli olan bu soruya cevap verilmemiştir. Belki de Kadın Kolları'ndan seçileceklerin adaylık pastasında çok az yeri vardır. Yazılı cinsiyet kotası olmaması kadın siyasetçiler, Kadın Kolları'ndan gelme siyasetçilere destek konusunda muğlaklık yakalanmıştır.

AK Parti kadınların hem okullaşamama, istihdam, namus-töre cinayeti gibi sorunlarına hem de siyasete girememe nedenlerine eğilmiştir. Haydi Kızlar Okula Kampanyası, Kadına Karşı Şiddete Hayır Kampanyası, yasal düzenlemeler, genelgeler kadınların sorunlarını çözmeye amaçlıdır. Bu çözümde UNICEF'le, Genel Kurmay Başkanlığı, Diyanet İşleri'yle ortak çalışmaların başlaması önemlidir. Yapılanlar Bülten'de "sessiz devrim" olarak adlandırılmış, Atatürk dönemindeki medeniyet sıçramalarına gönderme yapılmıştır. Başbakan "Kadına karşı ayrımcılık ırkçılıktan beterdir" sözünü hemen her toplantıda tekrarlamış, kafalara yerleştirmiştir. Parti kadınların siyasete gelenekler, maddi imkansızlıklar, zaman darlığı, aile baskısı gibi nedenlerden girmediklerinin bilincindedir. Ayrıca kadınlar siyasete milletvekilliğinden başlamayı istemek gibi bir hatadadır. Oysa siyaset hem yerel yönetimde hem partinin her basamağında yapılabilmektedir. AK Parti, kuruluşunda siyaset tecrübesi olmayan kadınları seçtirmişse de, artık kadınların siyasetin tüm basamaklarını hazmederek çıkması taraftarıdır. Hayatın her alanına olduğu gibi siyasete de kadın elinin değmesi gerekir. Bu, siyasete zenginlik, renk katacaktır. Bu nedenle kurucular kuruluna, MYK'ya, MKYK'ya kadınlar alınmış, belirli bir kadın sayısı korunmaya çalışılmış, özellikle 2007 genel seçimlerinde kadın milletvekili sayısında patlama yaşanmıştır. Tüm bu başarılı çalışmalara rağmen feminizm kelimesinden siyasetçilerin hiç bahsetmemesi ilginç sayılabilir. Oysa "feminizm politikadır" (Philipps, 1998: 1). Kabinedeki, MYK'daki kadınlar kadınsal görevlere hapsedilmiştir. Bakan Çubukçu Kadından, SHÇEK'ten (Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu), MYK üyesi Nühket Hotar Göksel sosyal işlerden, yaşlılardan, MYK'ya sonradan katılan Edibe Sözen medyadan sorumludur. Kadın siyasetçilere kadınların daha iyi becerebileceği düşünülen sorumluluklar yüklenmiş, cinsiyete dayalı iş bölümü uygulanmıştır. Parti kadınların siyasette "kulvar farkı" nedeniyle geri düştüğü kabul etse de kotanın yapay, zorlama olacağı görüşündedir. Var olan sözel destek ile karşı çıkılan tüzük kotası arasındaki fark bulanıktır. 2007'de yeni seçilen kadın milletvekilleri Bülten röportajlarında kadınlık bilincinden, bakışından değil, partinin başarısından bahsetmişlerdir. Bu durum, ilk dönem kadın milletvekillerinin yaşadığına benzer tecrübesizlik kaynaklı özel bir çekimsellik olarak algılanmıştır (Arat, 1998: 249-266). Yapılan ilerlemeler için Bülten'de tekrarla kullanılan "sessiz devrim" kalıbıysa kendi içinde çelişkilidir. Sessizse neden dillendirilmekte, dillendiriliyorsa neden hala "sessiz" sıfatı kullanılmaktadır?

Türkiye Bülteni'nde AK Parti'nin kadın konusuna eğildiği görülmektedir. Parti kadın konusunda ülkede yıllardır çözüm bekleyen pek çok soruna başbakan Erdoğan'ın desteğiyle el atmış, ilerlemeler

sağlamıştır. Ancak konuya muhafazakar değerler çerçevesinde eğildiği gözlemlenmiştir. Kadınların aileyle, çocuklarla bütün olarak ele alındığı çok olmuş, kadınlar için ilerleme istenirken bile aile değerlerinin kaybedilmemesi kapsamındaki rollerinin altı çizilmiştir. Bir yerde, kadınların okullaşması, istihdamı, siyasallaşması kendilerini gerçekleştirebilmeleri, hak ve görevler kapsamında, kadınların toplumdaki yerinin ileriliği medeniyetin şartı olarak ele alınmıştır. Kısaca, gerçekleştirilen tüm yasal düzenlemelere rağmen, sosyal-siyasal hayata katılabilmek için kadınların ev işleri ve çocuk bakımı konusunda erkeklerle iş bölümü yapması gereği, bu konudaki olası toplumsal bilinç dönüşümü hakkında açıklama yoktur. Bu durumsa ilerleme kaydı değil Cumhuriyetin ilk yıllarından beri var olan kadınlara bakışın aynısıdır.

KAYNAKÇA

- ABADAN, N.U. & Tokgöz, O. (1994), "Turkish Women as Agents of Social Change in a Pluralist Democracy", Nelson, B. & Chowdhury, N. (der.), Women and Politics Worldwide, Yale University Press, New Haven, s. 706-720.
- AK Parti Genel Merkez Kadın Kolları Başkanlığı. (2004), Siyaset ve Kalite Yönetimi Kitapçığı, Ankara.
- AKAL, C. (1994), Siyasi İktidarın Cinsiyeti, İmge Yayınları, İstanbul.
- ALKAN, A. (2003), Kadınlar Tarafından, Kadınlarla Birlikte ve Kadınlar İçin Yerel Politika, Ka-Der, Ankara.
- ARAT, Y. (1999), "Refah Partisi Hanım Komisyonları", Tarih Vakfı (der.), Bilanço 1923-1998 Siyaset Kültür Uluslararası İlişkiler - Tarih Vakfı 75. Yıl Kutlamaları, Yurt Yayınları, İstanbul, s. 289-298.
- ARAT, Y. (1989), The Patriarchal Paradox, Associated University Presses, London.
- ARAT, Y. (1998), "Türkiye'de Kadın Milletvekillerinin değişen Siyasal Rollerini: 1934-1980", Ayşe Berktaş Hacımiraçoğlu (der.), 75 Yılda Kadınlar ve Erkekler, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, s. 249-266.
- BERKTAY, F. & Kerestecioğlu, I. & Uçan, S. & Terzi, Ö. & Forsman, Z. (2004), The Position of Women in Turkey and in the European Union: Achievements, Problems, Prospects, Ka-Der Press, İstanbul.
- ÇİTÇİ, O. (1989), Yerel Yönetimlerde Temsil: Belediye Örneği, TODAİE Yayınları, Üçler Matbaası, Ankara.
- KA-Der. (2002), Kadın Siyasetçinin El Kitabı, Acar Matbaacılık, İstanbul.
- HALİMİ, G. (2001), XXe siècle, siècle des femmes?, Lelièvre, H. (der.), Les Femmes, mais qu'est-ce qu'elles veulent, Editions Complexe, Paris, s. 23-38.
- KADIN ÇALIŞMALARI DERGİSİ Aile İçi Şiddet Özel Sayısı. (2007), 2 (4).
- KALAYCIOĞLU, E. & Toprak, B. (2004), İş Yaşamı, Üst Yönetim ve Siyasette Kadın, TESEV Yayınları, İstanbul.
- KIRKPATRICK, J. (1974), Political Woman, Basic Books, Inc., Publishers, New York.
- PHİLİPPS, A. (1998), Feminism and Politics, Oxford University Press, Oxford.
- SAY, G. (1998), Siyasal Değişimde Kadın Boyutu, Kurtiş Matbaacılık, İstanbul.
- SÖZEN, E. (2006), "Gender Politics of the JDP", Yavuz, H. (der.), The Emergence of a New Turkey, The University of Utah Press, Salt Lake City, s. 258-280.

TALASLI, G. (1996), Siyaset Çıkmazında Kadın, Ümit Yayıncılık, Ankara.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2006), Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kuruluna TBMM Araştırma Komisyonu Raporu, Can Ofset Matbaa, Ankara.

TEKELİ, Ş. (1989), “Kadınlar Neden Politikada Yoklar”, Sosyalist Feminist, Kaktüs Yayınları, İstanbul, s. 18-26.

TÜSIAD. (2001), Towards Gender Equality: Education, Working Life and Politics, - Executive Summary , TÜSIAD Publication, İstanbul.

USLU, Z.K. (2007), “Medyada Kadın”, Kadın Çalışmaları Dergisi, 2 (4), s. 96-102.